

Verklaring

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Verklaring inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de COVID-19-uitbraak Aangenomen op 19 maart 2020

Het Europees Comité voor gegevensbescherming heeft de volgende verklaring aangenomen:

Overheden, overheidsinstanties en particuliere organisaties in heel Europa nemen maatregelen om de verspreiding van COVID-19 in te dammen en te beperken. Dit kan inhouden dat verschillende soorten persoonsgegevens worden verwerkt.

De regels inzake gegevensbescherming (zoals de algemene verordening gegevensbescherming, AVG) vormen geen belemmering voor de maatregelen ter bestrijding van de pandemie. De bestrijding van overdraagbare ziekten is voor alle landen een geldig doel en moet daarom zo goed mogelijk worden ondersteund. Het is in het belang van alle mensen om de verspreiding van ziekten tegen te gaan, en wanneer in grote delen van de wereld de gezondheid ernstig wordt bedreigd, daartegen moderne technieken in te zetten. Toch wil de EDPB benadrukken dat verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers ook in deze uitzonderlijke tijden persoonsgegevens moeten blijven beschermen. Om de rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens te garanderen, moet een aantal zaken in aanmerking worden genomen, en er moet steeds op worden gelet dat elke maatregel die in dit verband wordt genomen, met de algemene rechtsbeginselen moet stroken en niet onomkeerbaar mag zijn. Het bestaan van een noodsituatie is een wettelijke voorwaarde die beperkingen van de vrijheden kan rechtvaardigen, mits die beperkingen evenredig zijn en beperkt blijven tot de duur van de noodsituatie.

1. Rechtmatigheid van de verwerking

De algemene verordening gegevensbescherming is een wetgevingstekst van brede strekking, die voorschriften bevat die ook gelden voor de verwerking van persoonsgegevens in een situatie als die

met betrekking tot COVID-19. De AVG staat voor de volksgezondheid bevoegde instanties en werkgevers toe persoonsgegevens in het kader van een epidemie te verwerken, in overeenstemming met de nationale wetgeving en onder de daarin vastgestelde voorwaarden. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid. In die omstandigheden is geen toestemming van individuen vereist.

1.1. Het verwerken van persoonsgegevens, inclusief bijzondere categorieën van persoonsgegevens, door bevoegde overheidsinstanties (bv. instanties voor de volksgezondheid), is volgens de EDPB toegestaan op grond van de artikelen 6 en 9 AVG, in het bijzonder wanneer de verwerking een wettelijke taak van de overheidsinstantie is, zoals bepaald in de nationale wetgeving en de voorwaarden die in de AVG zijn neergelegd.

1.2. In het kader van de arbeidsverhouding kan de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk zijn om een wettelijke verplichting van de werkgever te vervullen, zoals verplichtingen op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk of het algemeen belang, zoals de bestrijding van ziekten en andere bedreigingen van de gezondheid. De AVG voorziet ook in uitzonderingen op het verbod op de verwerking van bepaalde bijzondere categorieën (van) persoonsgegevens, zoals gezondheidsgegevens, wanneer verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid (artikel 9, lid 2, onder i)), op grond van het Unierecht of het nationale recht, of wanneer de vitale belangen van de betrokkene moeten worden beschermd (artikel 9, lid 2, onder c)), aangezien in overweging 46 uitdrukkelijk wordt verwezen naar het monitoren van epidemieën.

1.3. Bij het verwerken van telecommunicatiegegevens, zoals locatiegegevens, moet ook de nationale wetgeving tot omzetting van de e-privacy-richtlijn worden nageleefd. Locatiegegevens mogen door de exploitant in beginsel alleen worden gebruikt wanneer ze zijn geanonimiseerd of wanneer de betrokkene toestemming heeft gegeven. Artikel 15 van de **e-privacy-richtlijn staat de lidstaten echter toe wettelijke maatregelen te treffen ter bescherming van de openbare veiligheid.** Dergelijke uitzonderlijke wettelijke maatregelen zijn echter alleen toegestaan als zij **in een democratische samenleving noodzakelijk, redelijk en proportioneel** zijn. De maatregelen moeten in overeenstemming zijn met het Handvest van de grondrechten en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Bovendien zijn zij **onderworpen aan de rechterlijke controle van het Europees Hof van Justitie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.** In een noodsituatie moeten dergelijke maatregelen ook strikt beperkt blijven tot de duur van de noodsituatie.

2. Belangrijkste beginselen voor de verwerking van persoonsgegevens

Persoonsgegevens die nodig zijn om de nagestreefde doelstellingen te bereiken, mogen slechts worden verwerkt voor welbepaalde en uitdrukkelijk omschreven doeleinden.

Bovendien moeten betrokkenen transparante informatie krijgen over de verwerkingsactiviteiten die worden uitgevoerd en de belangrijkste kenmerken daarvan, waaronder de termijn voor de bewaring van de verzamelde gegevens en de doeleinden van de verwerking. De verstrekte informatie moet gemakkelijk toegankelijk zijn en in duidelijke en eenvoudige taal worden verstrekt.

Het is belangrijk dat passende beveiligingsmaatregelen worden getroffen en een vertrouwelijkheidsbeleid wordt vastgesteld dat waarborgt dat persoonsgegevens niet aan onbevoegden worden doorgegeven. De maatregelen die worden uitgevoerd om de huidige noodsituatie en het daarmee samenhangende besluitvormingsproces te beheren, moeten naar behoren worden gedocumenteerd.

3. Gebruik van mobiele locatiegegevens

-) **Mogen de lidstaten om de verspreiding van COVID-19 te monitoren, te beperken of de gevolgen ervan te bestrijden, gebruikmaken van persoonsgegevens die zijn verkregen via iemands mobiele telefoon?**

In sommige lidstaten overweegt de overheid om mobiele locatiegegevens te gebruiken om de verspreiding van COVID-19 te monitoren, in te perken of de gevolgen ervan te bestrijden. Dit zou bijvoorbeeld de mogelijkheid inhouden om iemands locatie te bepalen of om per telefoon of sms berichten in verband met de volksgezondheid te verspreiden onder personen die zich in een bepaald gebied bevinden. **Overheidsinstanties moeten er in eerste instantie naar streven locatiegegevens geanonimiseerd te verwerken (dat wil zeggen dat de te verwerken gegevens zodanig worden geaggregeerd dat zij niet tot bepaalde personen kunnen worden herleid), wanneer zij de concentratie van mobiele apparaten op een bepaalde locatie in kaart willen brengen.**

De regels inzake de bescherming van persoonsgegevens zijn niet van toepassing op gegevens die op passende wijze zijn geanonimiseerd.

Wanneer het niet mogelijk is om slechts anonieme gegevens te verwerken, mogen de lidstaten op grond van de e-privacy-richtlijn wettelijke maatregelen treffen ter bescherming van de openbare veiligheid (artikel 15).

Als maatregelen voor de verwerking van niet-geanonimiseerde locatiegegevens worden ingevoerd, moet een lidstaat voor **passende waarborgen** zorgen en moeten gebruikers van elektronische communicatiediensten bijvoorbeeld **recht op een voorziening in rechte** hebben.

Ook is het evenredigheidsbeginsel van toepassing. Er moet altijd voorkeur worden gegeven aan de minst ingrijpende oplossingen, rekening houdend met het specifieke doel dat moet worden bereikt. Invasieve maatregelen, zoals het “volgen” van personen (met behulp van historische niet-geanonimiseerde locatiegegevens), kunnen in uitzonderlijke omstandigheden als evenredig worden beschouwd, afhankelijk van de concrete wijze van verwerking. In zo’n geval zijn echter verscherpt toezicht en waarborgen voor de naleving van de gegevensbeschermingsbeginselen vereist (gepaste duur en reikwijdte van de maatregel, minimale gegevensbewaring en doelbinding).

4. Werknemers

-) **Mag een werkgever bezoekers of werknemers om specifieke gezondheidsinformatie vragen in verband met COVID-19?**

De toepassing van de beginselen van evenredigheid en minimale gegevensverwerking is in dit verband van bijzonder belang. De werkgever mag alleen om gezondheidsinformatie vragen als het nationale recht dat toestaat.

-) **Mag een werkgever medische controles van werknemers laten uitvoeren?**

Het antwoord hangt af van de nationale wetgeving op het gebied van werkgelegenheid, gezondheid en veiligheid. Werkgevers mogen alleen gezondheidsgegevens verkrijgen en verwerken op grond van een wettelijke verplichting.

) **Mag een werkgever bekendmaken dat een werknemer met COVID-19 besmet is aan diens collega's of aan externe personen?**

Werkgevers moeten hun personeel informeren over personen met COVID-19 en beschermende maatregelen nemen, maar zij mogen niet meer informatie verstrekken dan nodig is. Wanneer het nodig is de naam te noemen van een werknemer die het virus heeft opgelopen (bijvoorbeeld in verband met preventie), en het nationale recht dat toestaat, moet de betrokken werknemer daarvan vooraf in kennis worden gesteld en moeten diens waardigheid en integriteit worden beschermd.

) **Welke informatie in verband met COVID-19 mag aan de werkgever worden verstrekt?**

Werkgevers mogen de persoonsgegevens krijgen die zij nodig hebben om aan hun verplichtingen te voldoen en de werkzaamheden overeenkomstig de nationale wetgeving te organiseren.

Voor het Europees Comité voor gegevensbescherming

De voorzitter

(Andrea Jelinek)